

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΖΩΗ, Η ΔΡΑΣΙΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΩΝ

Τό καφενείο του Παρνασού. Ο έπαρχιώτης δικηγόρος. Άσχημος, αλλά πρώτης τάξεως ρήτωρ. Ο γάμος του Δαντών με την Γαβριέλλα. Ο θάνατος της συζύγου του. Η έκταξη του πτώματος. Ο δεύτερος γάμος του Δαντών. Η ζωή του. Η σύλληψίς του. Ο Δαντών πρό της κλιμητέου κτλ. κτλ.

Ο περίφημος ήρωας της Γαλλικής Επανάστασης, ο οποίος με τους πυγμούς λόγους του ήλκτριζε τὰ πλήθη, δέν ήτο καθόλου λάτρης τῶν γυναικείων φίλων. Οί μόνες γυναίκες πού ἀγάπησε ήσαν οί δύο πού παντρεύθηκε καί γιά τίς όποιες ὑπῆρξε ένας σύζυγος ὑποδειγματικός. Η Γαβριέλλα, ἡ πρώτη του γυναίκα, καί ἡ Λουίζα, ἡ δεύτερη, εἶναι οί μόνες γυναίκες πού μορούμε νά ἔχουμε ὡς ὄνι μας, όταν μιλοῦμε γιά τήν ἑρωτική ζωή του Δαντών.

Τό 1780, ἐννιά χρόνια πρὶν ἀπ' τήν ἐκρήξη τῆς Γαλλικῆς Επανάστασης, στό περίφημο Παρισινό καφενείο ὁ Παρνασός, ὅπου ἐσύχναζαν τήν ἐποχή ἐκείνη ὅλοι οί νεαροί δικηγόροι γιά νά παίξουν καμιά παρτίδα ντόμνο καί γιά νάβρουν κανένα πελάτη, παρουσιάσθηκε μία μέρα ένας νέος ἐπαρχιώτης, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει ἀπ' τήν μικρή ἐπαρχιά του πάλι, τὸ Ἄρσι-σὺρ Λόμτ, στό Παρίσι, γιά νά δικηγορήσῃ. Ο νέος αὐτός, ὁ ὁποῖος λεγόταν Δαντών, ἦταν εὐθιμος, εὐγενής, εἶχε στεντορεία φωνῆς καί μοιλοῦντο ἄρκετά ἀσχημοί καί κακοντυμένοι, προκαλοῦσε ὥστόσο τήν συμπάθεια χάρις στήν εὐθιμία καί τήν ἀφέλεια του. Ἰδιοκτήτης τοῦ Παρνασού ἦταν τότε κάποιος Σαρπεντιέ, ἄνθρωπος ήσυχος, ὁ ὁποῖος σεβότανε τούς νόμους καί τήν ἐξουσία. Ο Σαρπεντιέ εἶχε μία κόρη, ὁμοειρή καί εἰρωστική, τήν Γαβριέλλα, ἡ ὁποία ἐχρηστοῦσε ἐντελῶς τήν ἀσχημά του Δαντών, όταν τόν ἀκούε ν' ἀναλύσῃ τις συμφωνίες μετὰ τὸ γούστα της, ἰδέες του. Καί ὁ Δαντών εἶχε ἄλλο, θερμαινόμενος ἀπ' τήν παρουσία τῆς Γαβριέλλας, κάθε φορά πού μιλοῦσε μπροστά της, εἶχε περισσότερη ζέση καί ἐνθουσιασμό.

Η εὐφράδεια αὐτῆ τοῦ Δαντών ἐφευε τέλος τὸ ἀποτελέσμα της. Ο γέρο-Σαρπεντιέ σκέφθηκε ὅτι ένας τόσο εὐφραδῆς δικηγόρος θά ἦταν ἀδύνατον νά μὴν εὐδοκίμησῃ, καί όταν τοῦ ζήτησε ὁ Δαντών τήν κόρη του, τὸν τήν ἔδωκε πρόθυμα, προκίζοντάς τήν με ἕνα ἀρετὰ γενναῖο ποσό...

Οί νιόπαντροί πῆγαν καί ἐγκατεστάθηκαν σ' ἕνα μικρὸ σπίτικι μιάς ἀρετὰ καλῆς συνοικίας, ὅπου ἔγιναν γρήγορα καί οί δύο γνωστοί.

Ὅλοι μιλοῦσαν στή συνοικία γιά τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ ἀνδρόνιο. Πραγματικῶς ὁ Δαντών δέν ἐκρυβε τήν εὐτυχία του, στό πρόσωπο τῆς ὁποίας ἦταν διαρκῶς ζωγραφισμένη ἡ χαρὰ.

Μετ' στήν εὐτυχία αὐτῆ ἔζησαν πέντε ὀλόκληρα χρόνια. Μά, νά, ἔξαφνα ἔξέσπασε ἡ Επανάστασις! Ἐνα βράδυ, τήν ἐπαύριον τῆς ἀλώσεως τῆς Βασιλείας, ὁ Δαντών βγήκε στους δρόμους ἐπὶ κεφαλή μιάς ὁμάδος ἐνθουσιάζων δημοκρατῶν τῆς συνοικίας του. Η ἐπαναστατική ἀτμόσφαιρα τὸν μεθοῦσε. Γίνετα δημοφιλῆς σχεδόν, χωρὶς νά τὸ νοήσῃ, καί σὲ λίγο ἐκλέγεται καί βουλευτῆς στήν Ἐθνοσυνέλευση. Μολαταῦτα οί νέες τὸ ἀσχολίες δέν τὸν κάνουν νά λησμονήσῃ καθόλου τήν νεαρή του γυναίκα. Ἄπ' ἐναντίας μάλιστα τὴν ἀγαπᾷ ὀλοένα καί περισσότερο. Ὅταν ἐγύριζε ἀπ' τήν Ἐθνοσυνέλευση, κτράσμενος ἡ συγχρισμένος, ἡ Γαβριέλλα του τοῦ ἔδινε θάρρος, ξαναζώφρευε τὸ γλυκὸ φῶς τῆς χαρᾶς στή σκοτεινωμένη ψυχῆ του.

Τοῖα χρόνια πέρασαν ἐν τῇ μεταξὺ ἀπὸ τήν ἡμέρα τῆς ἐκρήξεως τῆς Επανάστασης. Βραχόχραστε ἦδη στὰν 1792. Ο Δαντών εἶναι πανίσχυρος, οί ἐχθροί του ὅμως δέν παύουν νά τὸν κατηγοροῦν ὅτι πληρώνετα ἀπ' τὴν βασιλεῖα κ' ἀπ' τήν Ἄγγλια. Πῶς μορεῖ ν' ἀγοράξῃ διαρκῶς κτήματα στήν ἐπαρχία του; Πῶς βρῖσκει τόσα χρήματα;

Ἐκεῖνος πού περισσότερο ἀντιπαθεῖ τὸν Δαντών ἦταν ὁ θανάσιμος ἀντίπλοῦς του, ὁ αἰμοβόρος καί κακενερεχθῆς Ροβεσπιέρος. Η ἀντιπάθεια του ἄρχισε ἀπ' τήν ἐποχὴ πού εἶχε ἐκλεγεί βουλευτῆς ὁ Δαντών με διπλάσιο ἀριθμὸ ψήφων ἀπὸ αὐτόν. Ἐκτοτε ζήτησε με κάθε τρόπο νά τὸν καταστρέψῃ. Ὅσα ὅμως κ' ἄν ἐπῆν στό παθητικὸ του ὁ Δαντών, δέν μορεῖ νά του ἀρνηθῆς κανεὶς ὅτι ὑπέρστησε τῇ Γαλλίᾳ στις χρισμότερες στιγμῆς, με δὴ τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς του, καί ὅτι αὐτὸς τὴν ἔσωσε. Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1792, μὴ θέλοντας νά παροστή ὁ Δαντών στή δίκη του Λουδοβίβου 16ου, βρήκε μιά πρόφαση καί πῆγε στό Βέλγιο. Στὸ Παρίσι, μόνι καί μελαγχολικῆ ἡ γυναίκα του, ἀκούε κάθε τόσο νά περνοῦν ἔμπροσθεν ἀπ' τὸ σπίτι της, οί ἐχθροί τοῦ ἀνδρός της καί νά φωνάζουν:

— Φωνά! Κλέφτη! Θέλοουμε νά δώμε τούς λογαριασμοὺς σου! Ἐλεγχος στὸν κλέφτη!...

Σὲ λίγο ξαναγύρισε ὁ Δαντών εὐτὸ Παρίσι. Πολὺ γρήγορα ὅμως ἀναγκάσθηκε νά ξαναμῆν γιά τὸ Βέλγιο, ὅπου καί τὸν βρήκε ἡ θλιβερὴ εἰδησις τοῦ θανάτου τῆς Γαβριέλλας!...

Τοῦλάχιστον ἀπ' τὸν πόνο ὁ Δαντών, γύρισε ἀμέσως στό Παρίσι. Ἐτρεψε τότε στό κοιμητήριό, καί ἐπειθὴ ποθοῖς νά ξαναβῆ ὅπως-ὅπως, γιά στεργὴ φράξ, τὴ γυναίκα του, βάζει καί σκάβουν τὸν τάφο της καί βγάδουν ἔξω τὸ πτώμα!... Η ἀπελπισία του ἦταν τόσο ὥστε ἐχρηστάθηκε βία καί μεγάλη μάλιστα γιά νά τὸν ἀποσπᾶσουν ἀπὸ τὴν βουβὴ καί ἀτελείωτη ἐναντίου τῆς νεκρῆς. Ὅστόσο ὁ Δαντών εἶπε καί τῆς πῆγαν τὸ ἐκμαγεῖο της.

Λίγο πρὶν πεθάνῃ ἡ Γαβριέλλα, σκεπτομένη τὴν τυχὴ τῶν δύο τῆς παιδιῶν, εἶπε στὸν πατέρα της ὅτι ἐπιθυμοῖσε νά ξαναπαντρευτῆ ὁ ἀνδρας της καί νά πάρῃ γυναίκα κάποιον φίλη της, μιά κοπέλλα 17 χρόνων. Ἡ κοπέλλα αὐτῆ λεγότανε Λουίζα Ζελί καί ἦταν χαριτωμένη νέα. Ο Δαντών ἐδίστασε στήν ἀρχὴ νά ἐνωθῆ μαζί της, γιὰτὶ εἶχαν μεγάλη διαφορά ἡλικίας. Εἶχε ἀκριβῶς διπλάσια χρόνια ἀπὸ αὐτῆ. Στὸ τέλος ὅμως αἰσθανόμενος ὅτι θά ἔκανε τὸ θέλημα τῆς νεκρῆς, τὴν παντρεύθηκε. Τὴν τελευταία στιγμή ὥστόσο παρουσιάσθηκε κάποιον ἐμπόδιο. Οί γονεῖς τῆς νέας δέν ἠθελαν νά γίνῃ ὁ γάμος ὅπως-ὅπως, ἀλλὰ δημοκρατικῶς. Πῶς νά γίνεταν ὅμως αὐτὸ ἀφοῦ ἡ Επανάστασις εἶχε καταργήσει τὸν δημοκρατικὸ γάμο; Μετὰ πολλὰ ἐπὶ τέλους βρέθηκε ένας παπᾶς ὁ ὁποῖος με κίνδυνο τῆς ζωῆς του, τοὺς στεφάνωσε χωρᾶ...

Ἀγάπησε ἡ Λουίζα τὸν Δαντών; Ἐτοί φαίνεται. Μοιλοῦντο πολὺ μεγαλειότερος της καί ἀσχημος, τὴν κατέκτησε ὥστόσο με τὴν εὐγένεια του, με τὴν εὐθυμία του, με τὴν στοργὴ πού τῆς ἔδειξε. Λένε μάλιστα πῶς ἡ Λουίζα ὑπῆρξε μιά ἀπ' τὰς πλέον εὐτυχιωμένους συζύγους. Ἀλλοίμονο ὅμως, ἡ εὐτυχία της δέν ἐκάρτησε πολὺ!...

Ἡ κλιμητέος περιέμενε ὅλο καί νέα θύματα. Τὸν κάκου ὁ Δαντών φώναζε — Φτάνει!... Μεθύσαμε ἀπ' ἀνθρώπινο αἷμα! — Κανεὶς δέν τὸν ἀκούε. Γιά ν' ἀπομακρυνθῆ λίγὸ ἀπ' τὴν φρικτὴ αὐτῆ αἰματοχυσία, ζήτηε ἀδεία ἀπ' τὴν Ἐθνοσυνέλευση νά πῆρ στήν παρτίδα του. Ἄλλ' ἐκείνη ἀρνείται. Συγχρόνως οί ἐχθροί του μαινοῦντα ἐναντίον του. Τὸν κατηγοροῦν, τὸν βρίζουν. Καί όταν διάφοροι πιστοί του φίλοι τοῦ μεταβράδουν τις δολοφονίες πού σκευοδοῦνται ἐναντίον του, ὁ Δαντών ὑψώνει περιφρονητικὰ τοὺς βῶμους καί ἀπαντᾷ: —Νά πῆτε στὸν Ροβεσπιέρο ὅτι δέν τὸν φοβάται ὁ Δαντών καί ὅτι πολὺ γρήγορα θά τὸν συντρίψῃ καί αὐτόν καί τὸ μπουλούκι του!...

Τὸ 1793 ἰδρῶν ὁ Δαντών με τὸν φίλο του Κάμिलλο Νταμουλέν μιά ἐφημερίδα ὅπου κηρύσσει τὴν μετροπάθεια, συγχρόνως δὲ ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ὑπερασπίζετα τὸν κληρο καὶ κατακραυμῶν τούς ψευτικούς πατριώτες. Τὸν κάκου οί φίλοι του τὸν συιστοῦν νά εἶναι προσεκτικὸς καί νά μὴν ὑπερασφάξεται ἀνθρώπους καί πράγματα μιστὰ στὰ πλήθη. Ὁ Δαντών σ' ὄλ' αὐτὰ ἀπαντᾷ: —Κάνω δὲ, πού λέει ἡ ψυχὴ μου. Ὅσο γιά τίς ἀπειλές των, δέν τίς φοβοῦμαι!...

Λόγια γενναῖου μὰ καί μεθυμένου ἀπὸ τὴν δύναμη, ἀνθρώπου! Πόσο αἰδίο εἶχε ὥστόσο νά

μὴ εἶται!...

Ἐνα πρὸ τὰ βήματα ἐνὸς στρατιωτικοῦ ἀποσπάματος ἀντήχσαν βαρετὰ μπροστὰ στό σπίτι του. Εἶχε διαταχθεῖ ἡ σύλληψίς του!... Αὐτόν, τὸν πανίσχυρο, τὸν λαοφιλέστατο, τὸν λατρετὸ τῶν Παρισινῶν Δαντών, τὸν ἔπαιρναν οί ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ γιά νά τὸν καρατομήσουν!... Ἡ γυναίκα του ταράσσετα, τρέμει, δέν μορεῖ νά συγχρητῆ τὰ δάκρυά της. Τοῦ κάκου ὁ Δαντών τῆς συιστᾷ ψυχραιμία. Μόλις τὸν πῆγαν, τρέχει ἡ Λουίζα καί μαζί με τὴν Λουκίλη, τὴν γυναίκα του Νταμουλέν, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶχε συλληφθεῖ, πηγαίνουν στό Ροβεσπιέρο γιά νά τὸν ἐκλιπαροῦν νά μὴ καρατομήσῃ τοὺς ἀνδρας των. Ἄλλ' ὁ τρομερὸς δικτάτωρ δέν τίς δέχθηκε!

Στὸ Ἐπαναστατικὸ Δικαστήριό ὁ Δαντών ἐπεχείρησε νά ὑπερασπῆ τὸν ἑαυτο του. Ἄλλ' εὐθὺς τοῦ ἀφηρέθη ὁ λόγος. Ἦταν χαμένο. Καί πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα τὸ βράδυ, ένας ἀνθρωπος πῆγε καί βρήκε κρυφὰ τις δύο γυναίκες καί τὸν αὐτὸν διηγήθηκε τὰ τῆς καρατομήσεως τῶν ἀνδρῶν τους. Ὡς τὴν τελευταία τῶν στιγμῶν, εἶπε, ἡ σκέψη του ἦταν σὲ σὰς!...

Ὁ ἀνθρωπος αὐτός ἦταν ὁ ἀββᾶς ντὲ Κεραβενᾶν, ἐκεῖνος πού εἶχε παντρεύει κρυφὰ τὸν Δαντών με τὴν δεύτερη του γυναίκα!...

Ο Δαντών